Økland (1969) har ej funnit snäckor i sjöar med pH under 5,2. Fynden av snäckskal och snäcklock i sediment indikerar att Blåmisusjön tidigare haft ett betydligt högre pH än i dag. Att sjön var mindre sur före dikningen på 1940-talet beläggs av att det vid denna tid fanns fisk i sjön (Renberg 1985). Blåmisusjöns höjd över havet var vid denna tid ca 1,5 m. Om landhöjningen skattas till 1 cm per år var sjön en havsvik kring år 1800.

Då sjöns extremt låga pH underhålls av oxidation av alunjordarna blir pH lägst i odlingsdiket efter torrperioder sommartid. Omvänt mot förhållandet i sjöar som försuras av smältvatten får Blåmisusjön ett något högre pH under vårfloden.

Blåmisusjön utgör med tanke på den långtgående försurningen av sjöar i stora delar av landet ett högintressant forskningsobjekt. Det är vår förhoppning att inte fler sjöar ska nå detta extrema stadium.

Vi vill tacka Ulf Norling, Lund, som vänligen bestämt våra odonat-larver.

Litteratur

Bergström, R. & Hendrey, G. R. 1976. pH tolerance of the first larval stages of Lepidurus arcticus (Pallas) and adult Gammarus lacustris G. O. Sars. – Intern Rapport 22/76, SNSF-projektet, Ås-NLH, Norge.

Engblom, E. & Lingdell, P.-E. 1983. Bottenfaunans användbarhet som pH-indikator. SNV pm 1741.

Eriksson, M. O. G., Henriksson, L. et al. 1980. Predator-prey relations important for the biotic changes in acidified lakes. – Ambio 9:248–249

Henriksson, L. & Oskarsson, H. G. 1978. Fish predation limiting abundance and distribution of Gloenocorisa p. propinqua (Hemiptera) Oikos 31: 102–105.

Mossberg, P. & Nyberg, P. 1979. Bottom fauna off small and acid forest lakes. – Rep. Inst. Freshwat. Res. Drottningholm 58.

Raddum, G. & Saether, O. A. 1981. Chironomd communities in Norwegian lakes with different degree of acidification. – Verh. int. Verein. theor. angew. Limnol. 21: 399–405.

Renberg, I. 1985. A sedimentary diatom record of severe acidification in Lake Blåmisusjön, N. Sweden, through natural soil processes. Hydrobiologia (in print).

Schoefield, C. L. 1976. Acid precipitation: Effects on fish- Ambio 5: 228–230.

Seeger, W. 1971. Morphologie, Bionomie und Ethologie von Halipliden, unter besonderer Berücksichtigung funktionsmorphologischer Gesichtspunkte (Haliplidae; Coleoptera). – Arch. Hydrobiol. 68: 400–435.

Stensson, J. A. E., Bohlin, T. et al. 1978. Effects of fish removal from a small lake. – Verh. int. Verein. theor. angew. Limnol. 20: 794–801.

Svensson, B. W. 1982 Gyrinus pullatus, en för Sverige ny virvelbagge. – Ent. Tidskr. 103: 55–60.

Vallin, S. 1953. Zwei acidotrophe Seen im Küstgebiet von Nordschweden. – Rep. Short Pap. Inst. Freshwat. Res. Drottningholm 34.

Økland, J. 1969. Distribution and ecology of the freshwater snails (Gastropoda) of Norway. – Malecologia 9: 143–151.

Recension

Adlerz, G. 1983. *Myrornas liv*. Eccus AB, Lund.

Vår främste myrkännare, Gottfrid Adlerz, gav 1913 ut boken om myrornas liv. Nu 70 år senare har man gjort ett nytryck av denna bok. Varför, kan man fråga sig. Är det för att förse entomologers bokhyllor med ytterligare en klassiker eller är det något man kan ha glädje av att läsa.

Boken är onekligen något ålderstigen men trots allt den enda i sitt slag på svenska och dessutom skriven av en mycket kompetent person. Att det inte är en modern bok märks på illustrationerna som är fåtaliga och delvis mycket dåliga. Åtskilligt saknas av det som vi idag anser väsenligt i samband med myror, främst det som har med dofter att göra. Trots detta är boken mycket läsvärd. Det mesta av det som var aktuellt för 70 år sedan är fortfarande intressant.

Den främsta anledningen till att läsa boken är nog att den är så rik på redogörelser för Adlerz' egna iakttagelser. Adlerz var nämligen en mycket noggrann observatör av gaddstekel-beteenden (myror hör till gaddsteklarna) och mycket av vad Adlerz såg har kommit med i denna bok. Många intressanta uppgifter finns bara i denna bok eller i andra skrifter av Adlerz men ej i utländska verk, eftersom utlänningar i regel inte kunnat läsa vad Adlerz skrev på svenska. Jag kan alltså tryggt rekommendera boken till dem som är intresserade av myror eller som ämnar bli det.

Per Douwes